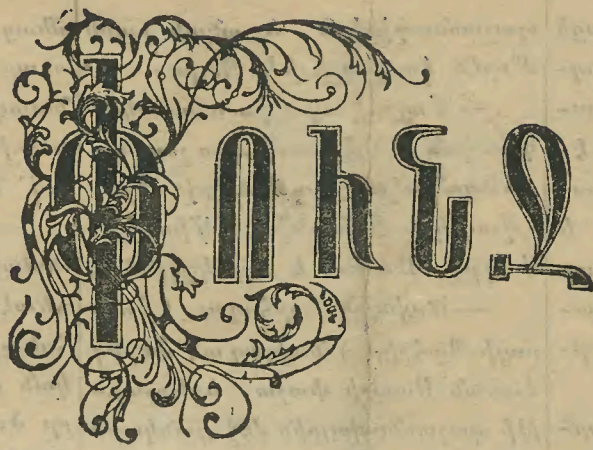

Ն. Պ. // Լ. Ի. //

Պալըզ-բազար Նաֆիէի խան վերի յարկ Թ իւ 16

۱۶ نومرولی او طه ده پونج غزته سی صاحب امتیازی

— ❧ — چهار سوم آلا جاجیان ❧ —

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
POUNTCH
16 Nafé-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

ԹԻԻ 2364

 T U. F U. D

4893 ՅՈՒՆԻՄ 5

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆԶԻ

ԼՈՒՏՈՆՈՒՆԻ նախակ մը այս օրե-
րը լրագրի մը միջոցաւ խորտա-
նօք կը հրատարակէր թէ՛ Ման-
չեթմըլի Հայոց հողեօր Հովիւ
Աբօ . Տ. Սուքիաս վարդապետ
Պարոնեան ի Լոնտոն Հողեղալըս-
տեան տօնի օրը Անկիբքան եղևկոյ
պոսական եկեղեցւոյ մէջ հանդի-
սաւոր Պատարագ մատուց , բա-
րութ խօսեցաւ և երկու Հայ տիկ-
նայց Ս. Հաղորդութիւն տալէն
ետըը , յանկարծ անդղլացի աղ-
նըռատոհմ երկատարօք մը նըս-
տած տեղէն ելաւ դնաց , Ս. Հա-
ղորդութիւն խնդրեց , և Աբօ
Պարոնեան կատարեց նորա խնդի-
րը :

Լոնտոնէ հրատարակեալ այս տեղեկութեան մէջ՝ եկեղեցականաց և աշխարհականաց ոմանք բացատրութեան կարօտ կէտ մը նշը մարած են . արդեօք կեդրոնական վարչութեան Կրօնական Ժողովն ալ Արժ . Պարոնեանէ բացատրութիւն պահանջելու տեղ կը նշմարէ, Հայ եկեղեցւոյ տարապայման թղթակցութեան ու անխաբութեան սքանչելի ոգին կը լսելով հանդերձ :

Մարտիրիպէ՛լ ալ նամակ՝ մը
հրատարակեալ տեսնուեցաւ տնց-
եալներն , յորում գրուած էր թիւ
Մարտիրիպէ Հայոց հոգեւոր Հովիւ
վարդապետն Տեառնէրգառա՛յ
աօնը Հկատարից տեղւոյն մատրան
մէջ նշանակեալ օրը , և երբ այդ
ընեցաւութեան պատճառն հար-
ցուցին իրեն , « Մտոյցայ , փոյթ չէ
ուրիշ օր մը կը կատարենք » Ը-
սաւ :

Կերդոնական վարչութեան Կր-
բնական պատկառելի ժողովը
անդամ հարբ այդ նամակն տե-
սած և տնօրինութիւն մը ըլլա-
նէն այդ վարդապետին համար
Մարտիկոյ տակաւածիւ Հայոց Հո-
գեւոր Հովիւն՝ բաց ի եկեղեցական
պաշտօնավարութենէ, ի՞նչ ծան-
դործ ու զրադում կրնայ ունե-
նալ որ եկեղեցւոյ մէկ նշանաւ
և հանրածանօթ տօնի օրը, որ
Փետրուարի 14, և միշտ ամիս
փոխ, մօռնայ և աշխարհակա-
դատն անձինք յիշեցունեն: Եթ
ո՛չ ուրիշ պատժոյ դնեն պար-
յանգիմանութեան արժանի չե-
այսպիսի մեծ մոռացութիւն մը:

Եկեղեցւոյ եւ եկեղեցականա-
բարեկարգութեան նախաձեռ-
նի գործիւնը կը դրդէ զմեզ՝ դը-
րել այս քանի մը տօրերն, առան-
իւրթ ընելու թէ ամառը այսպիսի
պարագայից մէջ իսկ կը մեղադրե-
ղմեզ իրել եւ մոլեռանդն։ Եկեղեց-
ւոյ եւ եկեղեցականաց դէմ ժողո-
վրդերեն տառնալ թիւնը նշմարու-
մէ փութա՛նք համալսողներն եւ
յուսու ընդ մեզ կը ցաւին, եւ կրօ-

նովան իշխանութեան աչալըն-
թիւնն ու անաչառութիւնը
սլաճանքէն :

Պատրիարքարանի կրօնական
գլխ. սնէ յատկապէս կը խնդրեմք
ի պաշտօնէ կրօնական ժողովը հա-
ղորդել մեր այս լրանի մը տողե-
րը: Թերևս արժանի համարուի
նկատառման:

ԹԴԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈԽՆԶԻ

Բիշմեն (Պետարուդիա) 25 Մա-
յիս 1893 : - Իշխան Յովհաննէս
Մանուկ պէյ, մեծահարուստ ազ-
գայինն Ապրիլի 21ին ի Փարիզ
վախճանեցաւ, որպէս մարմինը Մա-
յիս 2ին բերուեցաւ այս տեղ, և
այս տեղէն տարուեցաւ նորա կա-
ռածքը ի գիւղաքաղաքն Հնչլիս,
ուր և թաղուեցաւ մեծ չքով
տեղւոյն եկեղեցւոյ տակը եղած
նորա գերեզմանանական դամբա-
րանին մէջ, թաղման կարգը կա-
տարեց վիճակիս Առաջնորդ Սրբա-
զան Տ. Գրիգոր Եպիսկոպոսն ընդ-
հովեւորական դասու : Յոյժ առատ
շնորհաբաշխութիւններ եղած են
ի կողմանէ միակ ժառանգի Հան-
գուցելոյն, յօգուտ աղքատաց և
այլ բարեգործական հաստատու-
թեանց, նաւ մեծ հաւատով,
ճշմարտ ազգասիրական ոգով
օժտեալ ոք էր հանգուցեալը և
մեծ բարեգործ : Մեռաւ 83 տա-
րեկան :

Պեճըի (Պրուսայի վիճակ) 30
Մայիս 1893. - Ամսդյս 24 ին
կատարուեցաւ գիւղիս Ս. Հովի-
սիմեանց վարժարանի անուան
տարեգարձի հանդէսն ընդ նո-
րադասութեամբ Արժ. Տ. Յով-
հանէս քահանայի նիկրեմեան և
ի ներկայութեան կրօնական դա-
սուն և երկսեռ երեսերի աշխար-
հականաց ոմանց : Վարժարանն
ինչպէս ուրիշ առիթներով նոյն-
պէս և այսու բաւական շքեղ
կերպով դարդարուած , և սրահին
ճակատն կախուած էր ծաղկեայ
շրջանակաւ «Կեցցէ Վեհ . Կայսրն
մեր» Վերտառութիւնն : Ժամը
2 ին սկսաւ հանդէսն սանուհեա-
կալովէ առ Վեհ . Սուլթանն ձօն-
եալ «Էյ Վէլիքիկլէթի ալէմ»
երգով . ապա երգուեցան առ-
վարժարանին պաշտպան Կոյսն ,
հրաշագործն Հովիթիովէ ձօնեալ
«Անձինք նուիրեալք և Հովիթի-

մէ, մեծ խորհուրդ » և այլ շարժ-
կաններ յոյժ քաղցր եղանակա-
նաւարտ երգոյ՝ Սքո՛ւ: Նախագահ
Հայրեն հակիրճ բանախօսութեամբ
օրհնեց ղլխատակն ա՛յն անմահ
վկայութեայ՝ որոյ կարմրագեղ
արիւն ռոգերով և մարբերով խո-
տանապետ զաշտերն՝ պատմա-
տեց զայն յընդունիլ բաղմա-
չաբար նահատակին առ յայա-
ցանկիք աւետարանական սեր-

մերը, նորին Արժանապատու-
թիւն այս առթիւ. ևս չլըմ բա-
նումադթութիւնները լլաւ վան
թանկագին կենաց Օգոստ. Վե-
հապետին և վան անասան պահ-
պանման Օսմ. մեծապըր գահուն:
Այլա շէշտեր առ Պատ. Խնամա-
կալութեան անդամուհիներին և
առ Հոդաբարձութիւնն, և քաջա-
ւերական խօսքեր առ ուսանողս
ուղղելով վերջ տուաւ հանդիսին:
Ինքեկայք մեկնեցան պատուաւիր-
ուելով Հոդաբարձութեան ասե-
նակտ Պատմանեան Մեծ. Սեղ-
ոսի և Պանդխտեան Մ. Յարու-
թիւն Էֆէնտիներու կողմէ օչա-
ռակօք, = Մայոյս 26ին այլը ժա-
մանց ազգային նշանաւոր տաճ-
կահէհաներէն Փաշաեան Մեծ. Յա-
կըր Էֆէնտի՝ որ այցելելով ան-
ձամբ տեղոյս երկեսու վարժա-
րանն՝ յորդորներ կարդաց աշա-
կերտաց և աշակերտութեաց, և
խոստացաւ ի Պոլիս վերադարձին
քոսն մը Եարմար դասադիւբեր
նուէր զրկել: Մեք Փաշաեան Է-
ֆէնտի տաղանդը դիտնալով,
զինքն անձամբ տեսնելու փախա-
ղը ունեցած էինք միշտ, և ահա
այժմ բարեբաղդութիւն ունե-
ցանք ջանիցս իւր հետ տեսալ-
ցելու: Արդէն յանդուցիշ կեր-
պարանք մ'ունի նա. իւր խոհուն
էֆէն՝ իւր տաղանդաւոր մտքին,
իւր փայլուն աչքերն՝ իւր սրտի
հայտնակագիրն են. իսկ իւր
խոհալից ճակտին վերայ ներքին
մեծութեան ճառագայթ մը կը
զողայ. սիրահար է նա բարեոյն,
ճշմարտին և գեղեցիկին. կը սիրէ
ինչ որ բարի է. կը հաւատայ՝ որ
ինչ ճշմարտ, և կը յարի՝ որ ինչ
գեղեցիկ է, և արգարիւ բարի ու
գեղեցիկ են իւր աշխատասիրու-
թիւնը և վաստակը՝ հայ մանկը-
տուոյն համար: Ինքն եղած է դա-
ռալինն Օսմ. լըլուի դժուարին
ճանապարհը հարկոյն մերադնէ-
լից առջև՝ գնահատելի աշխատա-
սիրութեամբ. իւր Միւֆթիմահ իւլ-
լիլիմի և իւլի նահվի հրատա-
րակութիւնը՝ որ ծնունդ են իւր
տաղանդաւոր մտաց, և այլ աշ-
տուծիւնը՝ որը արդիւնք են իւր
սուր դատողութեան, ի շարս հայ
տաճկագիրտաց իրաւամբ առաջին
տեղին կուտան նմա: Փափաքելի
է ուրեմն մեզ՝ որ Փաշաեան Է-
ֆէնտի գրին ձեռք առնելով դար-
ձեալ, իւր անունն դարուց ի դա-
րըս անմահացունոյ Միւֆթիմահի
և իւլի նահվի նման ընտիր դա-
սադիւբեր յորինելու աշխատու-
թիւնը չլլանայ յօգուտ նոր սե-
րողեան: = Ամայոս մէջ տեղու-
ցող անձրևներու շնորհիւ յոյս
մեծ ունինք թէ՛ ցորենի հունձը,
խաղողի և մանտանդ ձիթապղտ-
ղաց արտադրութիւնը աւատ լի-
նին այս տարի: Գալով չերամին

աս յոյժ ետ մնացած է՝ բազմա- ամամբ նախորդ տարիներու, դերուն ցրտութեան պատճառաւ, ու նուազն 35 օր ետ սպասելու խոցակ ունենալու համար, թէկ էմէլ-իկի և այլ անդեր 15-20 րոտն մէջ կ'ունենան խոցակ:	2 3 4 5 6 7 8
---	--

Յովհաննէս Ս. Պատմաճեւան Դ

Մաշաբիւս . 20 Մաշիւս 1893 ,
Արամեան վարժարանի լոռըն-
նը Հոգաբարձութիւնը . - Այժմ
ստ սակաւադէպ հանդիպում մը
Մեխիտիսեցւոյն համար տեսնել
լիտաւարները որը յանձն կառ-
ման ամէն խոչընդոտներու դէմ
նուիր և տաժանելի ներլուծեանց
ովայ՝ հայ մանկտին ուսմամբ
գիտութեամբ զարդացնելու
պատակաւ . Մեխիտիսեցիք մինչև
արդ դպրոցական շատ հոգա-
բարձուներ ունեցած են , որք հայ
աւտանւոյն օգուտը խորհելով՝
նքուլ և անդադար աշխատած
են , որոց գլխաւորներէն է նա-
որդը . հոգաբարձութիւնը . սա-
այն նորա չունենալով երկաթ-
այ կամբ , չէին կարող ամէն
խոչընդոտներու դէմ տակաւ ուս-
ի տարիի մը չափ պաշտօնավա-
րութենէ յետոյ կը հրաժարէին ,
րդ տարեգլխէն սկսեալ Մեխի-
իսեցի մէջ նոր հոգաբարձութիւն
ը սկսաւ ծաղիկիլ . սա՝ թէպէտե
որ՝ բայց մեծ առել կը բռնէ Մե-
տիսեցի մէջ , Այս բարեջան մը-
ակք երբ Արժ . Տ . Վահրամ՝ Հօր
պատուական Թաւրական Ժողո-
ւոյ կողմանէ պաշտօնի կոչուեցան ,
ամուստօքն խորհրդակցելով միմ-
անց հետ՝ պատասխանեցին թէ
թէպէտե դժուար գործի մը
իտի ճշունարկներ , Պանտարայ
ուսմէն է որ պիտի վախկնը , բու-
սմէ մ'է որ պիտի կախկնը , սա-
այն ի՛նչ որ ալ լինի՝ պարտմը
այ պատանւոյն յառաջադիւնու-
եան համար յանձն առնուլ .»
հա այն օրէն ի վեր սկսան դուր-
ի . Արամեան վարժարանի այս
ոգաբարձութիւնը յանդուգն կերպիւ
առաջ կընթանան , իրենց ամե-
էն քաղցրագոյն հաճոյք զգալով
այ մանկտոյն յառաջդիւնութեան
երայ մտածել և ողբատին օ-
ուտը վնասուել , կարժէ որ յա-
մանէ յառնառնէ նշանակէնը այդ
նիստմը մշակելներ . - Կարապետ
էղիւբեան (Ատենապետ) , Մ .
արգիս Դրդիկեան (Ատենադը-
լիք) . Կարապետ Քէնտրեան
Գանձապահ) . Դրիգոր Ճիւղի-
էկեան , Նաղարէթ Թէրզի-Մա-
սեկեան , Յակար Թաշեան , Կա-
նապետ երանեան . - Մեխիտիսեցի
այ վարժարանաց մէջ մինչև
արդ մայր վարժարանն էր ամե-
էն յառաջդէմը . սակայն չորս
սկսէ ի վեր դասատուաց ո՛ր և է
պատճառաւ հրաժարեցնուն՝ ա-

հիշարժը սկսան ցրտիլ. մեծ-
սնունթիւնը և բարձրագոյն կար-
ն աշակերտը երամներ կաղմե-
Արամեան վարժարանը սկսան
ծախել. Այս վարժարանը որ
լիւթիւնէի վարժարանաց ամենէն
տաղէշն էր, մինչև ցարդ հին
ութեան մէջ կը գտնուէր. ո՛չ
ըդ ունէր և ո՛չ կանոն . իսկ արդ-
տակազմ հոգաբարձութեան շը-
հիւ սկսաւ ծաղկիլ և վարժա-
նաց ամենէն յառաջադէշն յոր-
ջուիլ. Այժմ ունի կանոնադիր,
պրութեան և նշանադրութեան
մարմնը: Դասատուք՝ նախա-
թարանի յայտադրին համե-
տ, ժամանակացոյցով կը դա-
լսուեն. աշակերտք՝ որք մնե-
ցարդ ձրի կուսանէին՝ սկսան
չալ վճարել ամենայն սիրով:
է հոգաբարձուք շարունակեն
նեց պաշտօնը այս դրութեամբ
այս եռամիւսեամբ, անհրկեայ
ք որ Արամեան վարժարանը շատ
գլխաւոր պիտի լինի. կը վա-
րբիմք որ ուսմամբ և գիտու-
եամբ զարդանալու և զարդացը-
լու հետամուտներու թիւը որ
տ օրէ թողմանայ մեր մէջ:

U. *U. quispeltum*

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քանի որ շարաթ յառաջ դը-
ժ էինք թէ՛ Երուսաղեմայ Պատ-
արը Ամեն . Տ . Յարութիւն Ս .
յլին անճնական դարմանի ու օ-
ւելիութեան համար Կ . Պոլիս
յաւ հրաման ինդրած է կայսե-
կան կառավարութիւնէն : Արդ-
ժանուցանելով թէ կայսերա-
ն կառավարութիւնն հաճեցաւ
տարել Նորին Ամենատու-
տան ինդիրն , և երկուշարթի
ուսաղիմատունէ հեռագրեցաւ ,
տեւարար . Տ . Յարութիւն Ս . Հայ-
նի մօտոյ կը տեսնուի մայրա-
ղարիս մէջ :

— Կը լսեմք թէ՛ Դերի. Տ. Յով-
նի՛ր, վարդապետ Այվազեան,
քանի՛ մը ամիս Պալըբէսիւրի վի-
սիկն մէջ իւր պատրիարքական
խանորդ մնալէ ետքը մայրա-
ղաքս վերադարձած է, - մտա-
ր է յիշմիածին երթալ ուխտի
մար, Նորին Դերապատու-
նէն առաջարկած է Պատրիար-
քանի՛ Պալըբէսիւրի առաջնոր-
ւ թեան համար կա՛մ 15 լիւր
նաթոշակ հայթայթել տալ վի-
սիայնոյ, և կա՛մ Պրուսայի ա-
ռաջնորդական վիճակի ենթարկել
դ՝ վիճակն ալ. ապա թէ ոչ՝
բեմն երբեմն վարդապետ մը
կիյլ իւր ալոյելու հալիւ :

— Ուսումնական Խորհուրդն
ըլին նախնի մէջ տեսնելով Տիվ-
կի ազգային կալուածոց նորա-
յով հոգարարձութեան կողմա-
պատրաստեալ 1893-94-ի եւն-

տաքային, որոյ կրթական մասն յանձնեալ էր ի քննութիւն Ուսումնական խորհրդոյ, - բաւական չհամարեցաւ Տիվրիկի ներսէսեան վարժարանի 350 մանչ ու 150 ի չափ աղջիկ տղայոց նախակրթութեան յատկացեալ 26000 դրչի չափ գումարն, և որչեց առաջարկել որ այդ գումարին վերայ աւելնայ՝ երկուսուցին մէջ իրիւն պահեստի դրամ նշանակեալ 6450 դրչի կէսն ալ:

— Երեսօրհանոյ ժառանգաւորաց վարժարանի առաջիկայ Սեպտեմբր 10 ի չափ ձրիաթուշակ աշակերտաց տեղ գտնուելով, ցանկացողք կրնան դիմել յերեսօրհանութիւն՝ քննութիւն տալու և թէ՛ ընդունելութեան պայմաններն իմանալու համար: Աշակերտացուք 16-18 տարեկան լինելու են և նախնական կրթութիւն առած, մանկացողք պարտին առ առաւելն մինչև Օգոստ. 15 ներկայանալ:

— Պատրիարքարանի մարգահամարի յայտագրէն՝ որ Բաղաքական ժողովոյ մատուցեալ է, կենացուի թէ՛ անցեալ տարւոյ Մարտ ամսէն սկսեալ մինչև նոյն տարւոյ Դեկտեմբերի վերջը մայրաքաղաքի ազգայնոց մէջ 1018 ծնունդք և 930 վախճանումք պատահած են:

— Բաղաքական ժողովն որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անձնական տկարութեան պատճառաւ դարձեալ Գեր. Փոխնորդին կողմանէ ի նիստ հրաւիրուեցաւ չորեքշաբթի, - Կ. Պոլսոյ թաղային և դատական խնդրովք զբաղեցաւ:

— Վանոյ Լիւթ Անապատի վանահայր Գեր. Տ. Պօղոս Եպիսկոպոս կայսրածական դատի մը պատճառաւ վանքին պարտուց ներքև գտնուիլ ծանուցանելով Պատրիարքարանի՝ դարման խնդրած էր: Զորեքշաբթի Բաղաքական ժողովին ներկայանալով այս խնդիրն որոշուեցաւ նախ տեղեկանալ վանական մատակարարութեան հաշուոյ, որ բազում ժամանակէ հետէ մատուցեալ չէ:

— Զորեքշաբթի Բաղաքական ժողովոյ ատենանք փակուելէ ետքը, ժողովականներէն Երեսօրհան, Թորոսեան և Պէրպերեան էֆէնտիք Մարքի գիւղ երթալով տեսակցեցան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ:

— Գոհութեամբ կրմանամբ թէ՛ Պէյքըզի մէջ ալ Ազգատախնամ անուամբ ընկերութիւն մը կը կազմուի, առաջնորդութեամբ թաղական խորհրդոյն:

— Կը լսեմք թէ՛ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, որ երկու շաբաթէ հետէ անձնական տկարութեան պատճառաւ Մարքի գիւղի բնակարանէն դուրս ելած չէ, այսօր կամ առաջիկայ երկուշաբթի Գալթիոյ խորհրդարանն պիտի երթայ, և անդ պիտի գտնուին Բաղաքական ժողովոյ անդամք ալ:

— Կայսերական իրաւագիտական վարժարանի 38 չրջանաւորտից հարցաքննութիւնը հինգշաբթի լրացան: Իրբև չրջանաւորաւք՝ վկայականի արժանացած են մեր ազգայիններէն Սեբաստացի Տիգրան Ալիշանեան, Երզնկացի Շարաֆ Գալանճեան, Կէյքլեյի Ստեփան Երամեան, Կ. Պոլսեցի Միհրան Թեւեան, Կեսարա-

յի Յակոբ Իզմիլեան, Կեսարացի Բարսեղ Կիւլպէնեան, Խարբերդցի Մեսրոպ Ստեփանեան և Բաբեղդցի Սմբատ Փափաղեան էֆէնտիքներն: Կրթական նախարարութեան իրաւագիտական, և դատական նախարարութեան՝ առաջնակարգ փաստաբանի վկայարար կը տրուի սոցա, Կը շնորհաւորմը ուրախութեամբ:

— Երամեան Գէորգ պէյի որդի Երամ պէյ, հինգշաբթի առաւօտ յանկարծամահ եղաւ ի Բերա բնակարանին մէջ: Այսօր կը կատարուի յուղարկաւորութեան հանգէսն Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցոյ մէջ, և մարմինը կը փոխադրուի Խաղիլի գերեզմանատունն, իւր նախնեաց յատուկ դամբարանն:

— Զորուի հովուական փոխնորդ Արթ. Տ. Վարդան քահանայ Պաշտատեան՝ որ անձնական տկարութեան պատճառաւ մայրաքաղաք կը գտնուէր, այս առաւօտ ուղևորեցաւ ի պաշտօնատեղին:

— Արիստոմէ Էֆ. Իւթիւճեան՝ որ Կիպրոսի կառավարութեան առաջին թարգմանն է, կղզւոյն հայերէն 12 1/2 անդլիական ոսկի հաւաքեւ է Մալաթիոյ արկածելոց համար:

— Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ և Նորեկեան վարժարանի վերաշինութեան համար կայսերական հրովարտան Բ. Դրեմէն զրկուեցաւ Պատրիարքարան:

— Տիվրի մէջ վախճանեալ պարսկահայտակ Զաքիա Թումանեանցի եղբայրն՝ ի յիշատակ հանգուցեալ եղբօրն՝ 5000 լուպի (600 ոսկի չափ) նուիրելու նախնայ բարեկամական հաստատութեանց, Այս գումարէն 2500 լուպի պիտի տրուի Պարսկատանի հայ դպրոցոց: 1000 լուպի՝ Բաղդադի Մարգարեան Բնակարանին, աղքատ հարսնցուաց օժիտ պատրաստելու համար: 500՝ Երեսօրհանի վանքին: 300՝ Գէորգեան ճեմարանին: 200՝ Բաղդադի աղջկանց դպրոցին:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստ. Սուլթանն հրամայեց բաւական դումար մ'ալ յատկացնել Չիքաօյի Աշխարհահանգի մէջ բացուած օտանեան մասնաճիւղին առաւել ևս բարգաւաճման համար:

— Կայսերական հրաման ելած է որ՝ դատական պաշտօնեայք այսուհետեւ երգնուն թէ ազգարարութեամբ և հաւատարմութեամբ պիտի վարեն իւրեանց պաշտօններն, Բայց այս, երգումն ըրին դատական քանի մը նորընտիր պաշտօնեայք:

— Մայրաքաղաքի անդլիական դեսպան Սրբ. Գլարֆորտ չորեքշաբթի Օգոստ. Սուլթանին ներկայացաւ, և հետեւեալ օրն ինչպէս արդէն ծանուցած էինք, յինգլիա ուղևորեցաւ, ուր պիտի մնայ ժամանակ մը: Իրացակալութեան պիտի փոխանորդէ դեսպանատան առաջին քարտուղար Մ. Նիքօլըն:

— Մայրաքաղաքի ամբիւրիստ նորընտիր գեսպան Պ. Ալեքսանդր՝ որ միանդամայն Աթէնքի գեսպան է, երեքշաբթի Աթէնք երթալով՝ Գէորգ թագաւորին մատուցել է

պաշտօնադրեալ, և անտի քանի մ'օրէն կ'ընդունի Կ. Պոլիս:

— Մայրաքաղաքի առաւելագիտական շրջանակ կ'ըլլա շրջադայն Զմիւռնիա, Միտիլի, Սագըղ, Ռաֆա և այլ կղզիներ:

— Մովսիս Խորհրդոյ (Շուրայի Պահրիյէ) նախագահ Թէրիգ Հասան Սապրի փաշա՝ երեքշաբթի պաշտօնավարին մէջ յանկարծ հիւանդանալով, Օրթաղի ծովեղերեայ բնակարանը փոխադրուեցաւ, և հինգշաբթի առաւօտ մեռաւ: Բայց կայսերական հրամանին յուղարկաւորութեան հանգէսը մեծաւ չքով կատարուեցաւ, կայսերական անձնական դանձէն արուելով ծախքն:

— Գաղղիոյ և Պելճիոյ դրամատեսաց ոմանք՝ Սամսուն - Սըվաս - Տիարպէքի մէջ երկաթուղի շինելու արածութիւն խնդրեւ են կայսերական կառավարութեան:

— Եանեայի ընկիւններէն տիկին Յիկրիթի՝ որ ի Պուքէշ մեռաւ մօտեք, 600000 ֆրանք կտակել է իւր ծննդավայրի յունական հաստատութեանց համար:

— Բերայի աւստրիական վարժարանաց 300 ի չափ աշակերտք և աշակերտուհիք, և 400 ի չափ աւստրիական հպատակք՝ այր և կին, անցեալ կիրակէ Երեքէթի մէջ չողենաւով Եֆէրիլի գնացին, և անդ խնձոյք արուեցաւ աւստրիական դեսպանատան պարտիզին մէջ: Շոգենաւն դրօշակօր դարձաւ եւ երաժշտական մը մը կը նուագէր:

— Մայրաքաղաքի առողջարահան Ժողովն զգուշութեան միջոցներ անօրինած է՝ Պապրայի, Քէրքէի, Մարտիոյ, Փարիզի և Երբօլոյ ուրիշ կողմանց մէջ քուլթայի դէպքեր պատահելուն համար:

— Իտալէի Մախուսէի Կիրիտ անուն չողենաւն՝ Զմիւռնիա երթալու ատեն, Այվադքի կողմէն ցամաքը խրած, և Կ. Պոլսէ Տօլմա-Պաղէ անուն չողենաւն զըրկուած էր նորա մէջ գտնուած ուղևորներն ու բեռներն առնուլ և Զմիւռնիա տանելու համար: Բայց Տօլմա-Պաղէ Տարտանէլէն ետ դարձաւ, որովհետեւ Կիրիտ յաշուրէն է ազատիլ եղեւ խրած տեղէն:

— Մշեցի Գրիգոր՝ եւրոպական ճեպընթաց կառավարի ներքին երկաթներուն վերայ նստելով՝ Ազրիանուպոլիս գնացել է անփնաս և ձրի:

— Ի Ղալաթիա՝ Նիքօլ անուն մակուկավար մը տունէն ինքընքն վար նետել և մեռել է:

— Թէնպէքի Բէթիլ ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն Զօկէպ դերակոմնի Լոնտոն դըրաճուած ատեն, Էթէրէ անուն առաջատար զբօսանաւ մը գնել է, Այդ նաւը Անդրիոյ Ֆալմիւթ նաւահանգիստէն մինչև Կ. Պոլիս 3 1/2 ամիսէն հասած է, և արդ ի Պէպէք խաբսեալ է նորոգութեան համար: Անդլիական նաւահանգիստէն եղեւլու ատեն նաւապետ մը և և նաւատի ունի եղեր: առաջատար պարզելով՝ քանի մ'օր ուղևորէ ետքը, ուժգին փոթորիկ մը՝ բոլոր, ալիքները զնաւապետն յալչատակը անդընդապող ըրեր, և նաւն մէջ

մնացած չորս նաւապետ մեծ դժուարութեամբ եղելը մը մերձեւ նալով՝ ի Ֆալմիւթ հեռագրել, և անտի ուրիշ նաւապետ մը զրկուելով՝ նաւն ճանրոյ ելել է:

— Պէշիկմաշի Նահանգիներէն Խամալիլ՝ լսելով որ տարիէ մը հետէ սերած Սիւնպիլ անուն հրեայ աղջիկն նշանուել է, աղբը կան սուրը գնացել և նորա մայրը ծանրապէս վիրաւորել և ինքն ալ ձերբակալուել է: Վիրաւորեալ կինն օր մը ետքը մեռել է:

— Կ. Պոլիս Կէտիկ-փաշայի կողմն Մարի անուն յոյն կին մը՝ կուռի բռնուելով իւր սիրած յոյն երիտասարդին հետ՝ դանակով ուսէն վիրաւորել է զերիտասարդը, և ինքն ալ ոստիկանութեան բանտը տարուել է:

— Ի Բերա՝ Աստուիա անուն յոյն աղջիկ մը, որ միշտ հօրը հետ կը կուռի եղեր, նշանածին գիշեր ու ցերեկ յաճախակի այցելութեանց արդէլք լինելուն համար, - քանի մ'օր յառաջ նշանածին այցելութեան ատեն տեսնելով որ հայրը դարձեալ դժգոհութիւն կը ցուցնէ և կը յանդիմանէ զինքն, « Դու մի խառնուիր, պիտի գայ » ըսելով՝ հօրը վերայ կը խոյանայ, չարաչար կը գանակուծէ, և այսչափով ալ դժ չլինելով՝ կերթայ հօրը սենեակն, և իսկզճին կոկորդ սեղմելով կըստաննէ: Հայրը 60 տարեկան հիւանդոտ մարդ մ'է եղեր: Գաղան Աստուիա ձերբակալուել է իսկոյն:

— Կ. Պոլսոյ Վէլիլի խանի մէջ եւրօպիոցի Նրամաճա Մ. Յովհաննէսի սպանութեան առթիւ ձերբակալեալ անձերէն Գրիգոր, Յակոբ և Փանոս արձակուել են իւր անպարտք: Բայց Բաղլէյի խոհարար Մանուկի, սենեկապետ Վանցի Յակոբի, Լամալուճա Յովհաննիսի և Վանցի Կարապետի վերայ հաստատուել է սպանութեան սճրագործութիւնն, և որոշուելով մահուան դատարարուել՝ քննութեանց սեղեկագիրք յղուել են առ ընդհանուր դատարարն վերաքննութեան:

— Մայրաքաղաքի մէջ հինգշաբթի յարգահոս անձրեաց ժամանակ՝ կայծակէն վնասուել է Սուլթան Մէհմետի կողմն Գումրու Մէհմետի Միւնարէն, ի ֆէնէր յունական վարժարանին դռնէն ինքն սպանկներն ջարդակոտոր եղեր, Մէլլէլիսանի կողմն տան մը պարսիկի նսճիի ճիւղերն կուտորել, Խաղիլի կօկակար Սալմանի տունը վնասուել և վարագոյր մը բարձրել է, և յարակից տան մէջ ետեւեֆի ձեռքը գըտնուած անին ծակէն անցել է կայծակն, բայց ետեւեֆ անփնաս մը նացել է:

— Ի Բամակոս՝ ժառանգաւորաց վարժարան մը կը հաստատէ Երեսօրհանոյ Յունաց Պատրիարքն ծախքը կառավարութեան Ռուսիոյ: Այդ վարժարանին մէջ յոյն ուսուցիչներուց դաստիարակութիւնք ալ պիտի գտնուին:

— Կէլիպոլէ կը գրեն թէ՛ Գումրի ընկերութեան Իզմիր տուն չողենաւն անցեալ չորեքշաբթի Կէլիպոլիս մօտերն հասնելու ատեն, Կ. Պոլսէն ուղևորեալ մահճակտական կին մը ինքընքն ծովը նետել է, և չողենաւն կա-

սելով՝ 2 ժամու չափ խուղարկութիւնը եղել է, բայց չեն կրցել դանակ կնձ գիւտի:

— Կէլիլի ու Գարամուսայի մէջ հեռագրական կայարանք պիտի բացուին:

— Սեբաստիոյ կողմերէն ի Խարբերդ քանի մը հարկու ուղատվ ցորեն զրկուել, և այս պատճառաւ ցորենին քիչէն գինը 10 դրուշ իջել է:

— Պէլլիա գիւղի յունական եկեղեցիէն անօթներ և 50 դրուշ պատրաստ դրամ զոյցեր են:

— Սեբաստիոյ Բիւշիլի-Բէնքեր թաղի մէջ Սեբասիլի տունը գիշեր տան փչելով՝ կինը, զուքանն և 3 ու 5 տարեկան զաւակները վրատակաց ներքև մեռել են: Սեբասիլի Կ. Պոլիս Պաղլէ-Գափու գերձակ ձանպէտէն ետին խանութի բեռնակիրն է:

— Թուրքիոյ ասիական նահանգաց մէջ, ըստ առևտրական լրագրին Փարիզի՝ 7 1/2 միլիոն ֆոլայ շաքար կըստաւոր տարին:

— Զմիւռնիոյ մէջ մեռաւ Սամա կղզւոյն նախկին կառավարի Միլիթիաթի Սըլաւարի պէյ՝ 86 տարեկան:

— Մէրմէրիսի նաւահանգիստը գտնուող անգլիական տորմիլը՝ 12 նաւէ բաղկացեալ, յԱքեա ուղևորել է:

— Սամսունի ու Պափրայի մէջ տեղը ութ սպառազնեալ առաջակը 9 գիւղացւոց վերայ յարձակել են, և տեսնելով որ գիւղացիք կը դիմադրեն, - ի զէն գիւղերէն՝ նոցա մին ապանելու և մէկ քանին վիրաւորել են: Գիւղացւոց մէկն յալչուել է փախչիլ լուր տանիլ կառավարութեան, և իսկոյն ձանդիկ ու Պափրայէ ուտիկանք ու ժամտարմայք զրկուել են չորագործներն բռնելու համար:

— Պիլէճիկէ հեռագրուած է թէ՛ Գարաչայի կայարանին մէջ երկաթուղւոյ դուրձաւորներէն տւրտորիցի Գարլո և խալայի կարկաղ իւրեանց սենեկին մէջ կուռի բռնուելով՝ Գարլո սպանուել, և Կարկաղ բռնուել գաւտարանի յանձնուել է:

— Աղբոսայի մերձակայ Ալէրիկէ ըստած տեղը, յատկապէս ամրան համար հեռագրութեան ու թղթատարութեան կալարանք հաստատուեցան:

— Նիկոմիդիայէ կը գրեն թէ՛ անցեալ չորեքշաբթի և չորեքշաբթի առաւոյ յարգահոս անձրեաց պատճառաւ, Նիկոմիդիոյ հիւսիսային արևմտեան կողմը Գալատա գիւղ և շրջակայ Զէյթինի, Գըզըլ Բէշլիլի, Կէօրէ և Թահմա գիւղերէն ու մերձակներէն լիջնող հեղեղներով Գըզըլ-Բէշլիլ գետն յարկեց, և ուղևորք և այլք հարկադրեցան կախիլ: Թէ՛ Թահմա գիւղի արտադրք, ձիկներք և տանձներք տակերցան, և հաղար իրայի չափ վնասու եղաւ: և թէ՛ Կէօրէ ու Գըզըլ-Բէշլիլ գիւղոց վնասն տեսիլ մեծ եղած է, ի

